

ОКРЕМА ДУМКА

судді Конституційного Суду України Литвинова О.М. стосовно Ухвали Великої палати Конституційного Суду України про відмову у відкритті конституційного провадження у справі за конституційним поданням 45 народних депутатів України щодо відповідності Конституції України (конституційності) Закону України „Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо діяльності Генеральної прокуратури України“

Велика палата Конституційного Суду України 22 листопада 2018 року постановила Ухвалу № 72-у/2018 (далі – Ухвала), якою відмовила у відкритті конституційного провадження у справі за конституційним поданням 45 народних депутатів України щодо відповідності Конституції України (конституційності) Закону України „Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо діяльності Генеральної прокуратури України“ від 12 травня 2016 року № 1355–VIII (далі – Закон) на підставі пунктів 2, 3 статті 62 Закону України „Про Конституційний Суд України“ – неналежність до повноважень Конституційного Суду України питань, порушених у конституційному поданні; невідповідність конституційного подання вимогам, передбаченим цим законом.

Категорично не погоджуючись з відмовою у відкритті конституційного провадження у цій справі, вважаю за необхідне на підставі статті 93 Закону України „Про Конституційний Суд України“ викласти окрему думку щодо концептуальних недоліків аргументації Ухвали.

1. Враховуючи юридичні позиції Конституційного Суду України, викладені у його рішеннях від 12 липня 2000 року № 9-рп/2000 і від 26 квітня 2018 року № 4-р/2018, Велика палата Конституційного Суду України дійшла таких висновків: суб'єкт права на конституційне подання висловив припущення стосовно порушення конституційної процедури розгляду, ухвалення та набрання чинності Законом, проте ним повинно бути обґрунтовано, що таке порушення: по-перше, стосується саме конституційних процесуальних вимог; по-друге, є системним, грубим і таким, що істотно впливає на остаточний результат його ухвалення; у

конституційному поданні не наведено аргументів в аспекті означених питань, що свідчить про відсутність обґрунтування тверджень щодо неконституційності Закону; наведене є підставою для відмови у відкритті конституційного провадження у справі згідно з пунктом 3 статті 62 Закону України „Про Конституційний Суд України“ – невідповідність конституційного подання вимогам, передбаченим цим законом (абзаци четвертий, п'ятий підпункту 2.2 пункту 2 мотивувальної частини Ухвали).

Автори клопотання, обґрунтовуючи свої твердження щодо неконституційності Закону в цілому, стверджують, що була порушена процедура його розгляду, передбачена частиною п'ятою статті 83, частинами другою, третьою статті 88, частиною першою статті 93, частиною першою статті 152 Конституції України.

Так, у конституційному поданні зазначено, що ухвалення наступного дня після реєстрації проекту Закону призвело до порушення права народного депутата України на реалізацію своєї законодавчої ініціативи щодо внесення альтернативного законопроекту (стор. 3); ухвалення 12 травня 2016 року проекту Закону в цілому під час першого читання перешкодило реалізації права законодавчої ініціативи парламентарів через унеможливлення внесення ними пропозицій та правок до законопроекту (стор. 5).

У цьому контексті Конституційний Суд України вказав, що процедура розгляду проекту закону реалізується шляхом його внесення до парламенту, а на певних стадіях законодавчого процесу – шляхом внесення пропозицій до нього; право законодавчої ініціативи, передбачене у статті 93 Конституції України, безпосередньо кореспондується з конституційним обов'язком парламенту розглянути внесені проекти законів, пропозиції до них, а також прийняти чи відхилити їх шляхом особистого голосування народних депутатів України (абзац дев'ятий пункту 2, абзац другий підпункту 2.1 пункту 2 мотивувальної частини Рішення від 28 лютого 2018 року № 2-р/2018).

Справедливо відзначити, що я не поділяю наведеної юридичної позиції органу конституційної юрисдикції стосовно розуміння ним змісту

конституційно визначеного права законодавчої ініціативи, оскільки переконаний, що положення частини першої статті 93 Конституції України треба розуміти так, що Президент України, народні депутати України та Кабінет Міністрів України можуть подавати до Верховної Ради України законопроекти з будь-якого питання, крім тих законопроектів, які відповідно до Конституції України можуть вноситися спеціально визначеними нею суб'єктами права законодавчої ініціативи (див. детальніше мої окремі думки стосовно рішень Конституційного Суду України від 28 лютого 2018 року № 2-р/2018 та від 26 квітня 2018 року № 4-р/2018).

Втім, на мій погляд, викладене жодним чином не скасовує обов'язковості і не применшує значення юридичних позицій Конституційного Суду України, сформульованих у Рішенні від 28 лютого 2018 року № 2-р/2018, тому вони залишаються актуальними і мали бути враховані та послідовно застосовані Великою палатою Конституційного Суду України при вирішенні питання щодо відкриття конституційного провадження у справі.

Враховуючи той факт, що оцінювання обґрунтування тверджень стосовно неконституційності Закону має виключно суб'єктивний характер, тобто базується на внутрішньому переконанні кожного судді Конституційного Суду України, дотримуюся думки, що народні депутати України навели вагомі аргументи на підтвердження невідповідності Конституції України Закону через порушення процедури його розгляду, тому конституційне подання відповідало вимогам Закону України „Про Конституційний Суд України“, зокрема частини третьої його статті 51.

2. У підпункті 2.3 пункту 2 мотивувальної частини Ухвали Велика палата Конституційного Суду України вказала, що за статтею 150 Конституції України, статтею 8 Закону України „Про Конституційний Суд України“ до повноважень Конституційного Суду України не належить вирішення питань щодо оскарження дій чи бездіяльності Верховної Ради

України на предмет відповідності законам України (перше речення абзацу першого), а за пунктом 2 статті 62 Закону України „Про Конституційний Суд України“ неналежність до повноважень Конституційного Суду України питань, порушених у конституційному поданні, є підставою для відмови у відкритті конституційного провадження у справі (абзац третій).

Вважаю зазначений підхід Великої палати Конституційного Суду України вкрай сумнівним з огляду на те, що ним було викривлено суть клопотання народних депутатів України, чим фактично створено штучну підставу для відмови у відкритті конституційного провадження у справі, адже суб'єкт права на конституційне подання просив визнати таким, що не відповідає Конституції України, Закон в цілому, а не оскаржував дії чи бездіяльність Верховної Ради України на предмет їх відповідності законам України.

Підсумовуючи викладене, вважаю за необхідне констатувати, що відмова у відкритті конституційного провадження у цій справі була безпідставною.

Суддя
Конституційного Суду України

О. ЛИТВИНОВ